

2.6.54

נורברט

נורברט (נתן) כהן

בן הילזה ואהרון (אגוסט)
נולד בברלין, גרמניה, ב-31.10.1930

עלה ארצה ב-5.5.1953

נפטר ב-1.10.1993

בן 63 במותו

אומרים היה אדם

אומרים היה אדם
ואיננו.

כל עוד היה אדם
לא היה איננו.
עכשיו שאיננו
אין אדם?

כל עוד היה
היה רואה -

עכשיו שאיננו עוד
הולכים תוי פניו
המתפזרים
ונטמנים בנוף.
מהיום נמצאנו סביב
בהרי הבזלת הכהים
בעצים המרטיטים בסערה
כצפורים הנודדות
לדרום הרחוק.

אומרים היה אדם ואיננו.
עכשיו שאיננו
עוד נמצאנו בפניהם המשתנות
של חבריו. של ילדיו
של ביתו שאהב
ובליבנו.

הנה חברי, הנה ילדי
הנה ביתי שאהבתי.
עכשיו שאיננו
הם רואים אותנו.

עוד ימים יגידו
היה אדם. הלך
בינינו בדרך הישר
היה אוהב ונאהב
היה חי

נורברט כהן ז"ל

ללא שום הזהרה מוקדמת, עזב אותנו נורברט, שאהבנו אותו כידיד קרוב ונאמן, וכשותף מלא לדרך החיים שלנו ולפיתוח קיבוצנו במשך 40 שנה. עם פטירתו הפתאומית כל כך, איבדנו אדם מיוחד במינו, שהוסיף לנוף האנושי של כפר הנשיא הרבה אור, צבע וחום.

נורברט, שנולד בברלין לפני 63 שנים פחות חודש אחד, הגיע עם הוריו לשטרסבורג. הוא התחנך בצרפת, היה חניך הצופים היהודיים, וכנראה קיבל שם את רעיון הצינונות. עם פרוץ מלחמת העולם השנייה, כמו רבים אחרים, היה פליט מפני הנאצים. אך אביו נתפס ונשלח לאשוויץ. בתעלול אכזרי של הגורל היהודי, נקשר הקשר כבר אז, כי באותו משלוח לאשוויץ, היו גם הוריו של ישראל. הוא, האב – והם, ההורים – חקוקים בקיר הזכרון שלנו לשואה.

נורברט עלה ארצה ב-1953 והגיע לכפר הנשיא. אמו התיישבה בסופו של דבר בקרית טבעון – ונפטרה שם לפני כ-15 שנה. נראה שכן המהגרים, הילד שניצל ממלחמה ושואה, הוקסם על ידי החברה הפתוחה, הליברלית, המתייחסת לכל אדם באשר הוא אדם, מכבדת אותו, ומעניקה לו זכויות. נראה שהמפגש הראשון עם חיי ואווירת הקיבוץ היה עבורו מפנה אדיר, דף חדש בחייו, אולי מעין לידה מחדש. אנחנו, שלא הכרנו אותו קודם, קיבלנו במתנה אדם בעל לב שופע, שמחת חיים, חרוץ ומסור ברמה בלתי רגילה – ומעל לכל, אוהב ילדים עד לשגעון, והילדים אחריו תמיד. תכונה זאת שימשה השראה לאחת ההצגות הזכורות ביותר בכפר הנשיא: החלילן מהמליון, שהעלינו לרגל נישואיו, ב-1970. מנישואים אלה, נולדו שני הבנים אהרון ואילן, ששמרו אתנו קשר קרוב גם בהיותם בארה"ב, באו לבקר את נורברט כל שנה, והגיעו אלינו גם היום, להיפרד ממנו. האח אלפרד חי בצרפת ויגיע גם הוא בקרוב.

בתחילה עבד נורברט בלול הישן-ישן עם בתיה. בתקופה זאת, גם היה פעיל בוועדת השיכון, שהיתה אז מוסד מרכזי ביותר בחיינו, ושם התגלתה עוד תכונה דומיננטית שלו – לעזור לכל אחד, תמיד, בנפש חפצה וחיוך רחב. לאחר מכן, עבד במשך שנים רבות כמלגזן במפעל. גם שם, במסירות אין קץ, בשעות מטורפות, הרים והעביר הרים של חומרים, תוצרת, חלקי בניין ומה לא...? הרצון לתרום, לתת כתף לכל דבר ולכל אחד – זה היה הכיף של כולנו, עם נורברט!

מזה 12 או 13 שנים, מרים ונורברט הם זוג, שבתחילה נראה לנו מעט מוזר, אחר כך נראה לנו טוב מאד, ולבסוף נראה לנו טוב מאד מאד, כמו מן האגדות. כמה חבל שקשר זה נותק ככה פתאום. כמה חבל שאהרון ואילן היו צריכים לבוא להיפרד כך. כמה חבל לכולנו, שאהבנו אותו כאהוב איש את אחיו. יהי זכרו ברוך.

ג'ק גולן

נורברט נלקח לפתע בבוקרו של יום סתוי. קשה להאמין שלא נשמע יותר את הקול המיוחד, המלווה בצחוק האופייני כל כך לנורברט, שהיה מהדהד ברחבי השכונה. נורברט הגיע אלינו – כאילו יד מכוונת הראתה לו את הדרך מכפר– הנשיא לעין–החורש. באופיו הנוח והתרבותי השתלב בינינו ללא קשיים. ידע להביע את דעותיו, במבטא קצת צרפתי, תמיד תוך גישה קיבוצית, הומנית וחברתית.

היה בו הרצון לתת ולעשות כמה שניתן עבור הזולת ובכך רכש את הערכת המשפחה והחברה כלפיו.

עוברות בזכרוני אין–סוף תמונות מחייו של נורברט בקיבוצנו. כיצד השתלב בתוך משפחתה של מרים ובמיוחד רכש את אהבתם של בניה ונכדיה, והיה להם ממש כסבא. לעיתים שאלתי את עצמי מאין שאב את הכוחות להשתתף בחיי המשפחה, לעזור במשק הבית, לטייל, לשוחח ולהעיר, ואף לנווט בעדינות במצבים קשים, ולתת כתף תומכת בעת הצורך. לימים תפס את מקומו לא רק כחבר של אמא או סבתא – אלא בזכות עצמו.

נורברט היה קיבוצניק בלב ונפש, גאה בקיבוצו ושמח לשתף אותי בהשגים של משקו.

מן הסתם אהבתו לקיבוצו מחד ואהבתו למרים מאידך, נתנו לו כוח להיטלטל בכל מזג אוויר על הכבישים במשך שנים כה רבות.

נורברט, במותו החטוף, לא השאיר אחריו מונומנטים של ברזל או אבן, אבל דמותו החמה, האנושית, תלווה אותנו בהמשך הדרך...

אין ניחומים למרים ולמשפחה, לבנים ולחבריו בכפר הנשיא, אלא בזכות שהיתה לכם ולנו לחיות במחיצתו.

יהי זכרו ברוך.

זאב הגלי

(דברים על קברו)

לזכר נורברט

מפי רונית (בתה של מרים מעין-החורש)

נורברט הגיע אל משפחתנו לפני כ-13 שנה. לקח לנו זמן מועט בכדי להרגיש שייכות – אנחנו כלפיו והוא כלפינו. זה היה כאילו מובן מאלי, שנורברט חלק בלתי נפרד מאיתנו, וכך זה נמשך לאורך השנים.

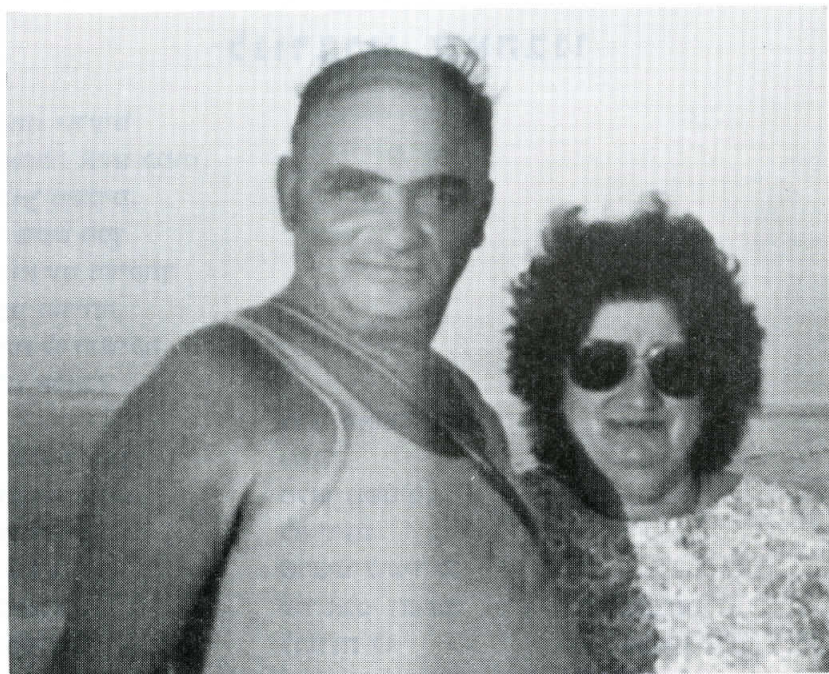
נורברט היה אדם מיוחד בעינינו. היתה לו הבנה והתחשבות מלווה תמיד ברגישות של אהבה. תמיד היתה לו בת-צחוק בעינים. העליזות וחדוות החיים היו טבועות בו וליוו אותו בכל מעשיו.

הערכנו אותו על אומץ לבו לקבל על עצמו את כל משפחתנו לטוב ולרע. הקשר בינינו במרוצת השנים היה מאוד הדוק ותמיד שמחנו להיות במחיצתו. ראינו בנכדים של אמא נכדיו לכל דבר. הוא ידע להעניק להם אהבה ללא גבול וטיפל בהם במסירות. נורברט ידע להגיש עזרה ולתת יד תומכת בצורה מושלמת לכל פונה.

רק תמול-שלשום צחקנו והשתעשנו יחדיו, והעליזות שבך לא משה עד הרגע האחרון.

נורברט – נזכור אותך תמיד כאדם מיוחד, והחיוניות שהיתה בך תלווה אותנו לאורך השנים הבאות.

הפרידה הזאת תהיה עלינו קשה וכואבת והחלל הריק שהותרת בנו ימלא אותנו בזכרון נצחי לך, נורברט שכל כך אהבנו!

לנורברט שאהבנו

אנחנו יודעים
שאהבת אותו כמונו.
מלאך משמים.
מי ביקש ממך
לבוא עם נשיקתך
לפני הזריחה,
לתת לו הנשיקה
ולנו הכאב?

אתה שאהבת אותו
כמונו.

מלאך משמים,
לא ידעת
שרצינו להגיד לו
עוד אלפי דברים.

להודות לו
על אלפי מעשים
טובים.
לזכות עוד
באלפי חיוכים
וצחוקים.

אך הופעת
לפני הזריחה
ונתת לו הנשיקה
ולנו הכאב.

לזו שהבינה
את מסתורי לבו,
היו נשיקות
פי מליון מתוקות
משלך,
מלאך משמים.
למה באת לפני הזריחה
לתת לו הנשיקה
ולנו הכאב?

איך נתנחם אנחנו
שאהבנו אותו,
מלאך משמים,
שזאת דרכך
להעניק לטובים
ולזכאים
את מתנת חיבתך
כאשר באת
לפני הזריחה
ונתת לו הנשיקה
ולנו הכאב.

יכולת, לפחות,
להזהיר אותנו,
את חבריו
ויקיריו,
בסימן קטן
שבקטנים.
אך זמנך אינו זמננו,
מלאך משמים.
לפני הזריחה
נתת לו הנשיקה
ולנו הכאב.

למה?

ישבתי בחדר האוכל מוקפת נכדים והוא ניגש לשולחן, כדרכו, עם חיוך רחב. לזה צבט בלחי, לזאת משך בצמות ולשלישי העיר הערה שנשמעה מקצה חדר האוכל עד קצהו. זה היה לפני כמה ימים – רק השבוע. וכך הוא מלווה אותי בימים אלה, ולא מש ממני.

כל אדם שהולך לעולמו משאיר קרע בשרשרת. חסרה חוליה, התמונה מדלדלת, מתעוותת. אבל כאן מורגש, במיוחד אצל הוותיקים אולי, משהו לא צודק. הרי עוד לא הגיע, ישמרנו האל, התור שלו. הוא היה התינוק שלנו – אחד מ"קבוצת הצרפתים הצעירים" (שאינם, עד אחד, צרפתים לאמיתו של דבר, וגם 'צעירותם' מוטלת כמובן בספק כבר). אבל הוא, באופטימיות שלו, בשמחת החיים שלו, שלא היתה בה שמץ של העמדת פנים, השאירה אותו "ילד", במובן החיובי של המילה.

קיבוצנו גדל והתרחב, וכתוצאה אחת מצמיחה חיובית זו ילדינו הצעירים אינם מכירים את כל החברים – במיוחד אם אינם "סבא של" או "דודה של". את נורברט כולם הכירו, וכל אלה שבגיל שידוע כבר להתבטא במילים שואלים שאלות... "מה זה 'נפטר'?" "למה הוא מת?" "אז איפה הוא עכשיו?"

ותשובות אין.

אדם בא לעולם – ואדם הולך מן העולם נולד לי ילד חדש – והלך לי חבר וותיק

כאשר אדם הולך מאיתנו בפתאומיות, אנו מתחילים לשאול שאלות. לנסות למצוא סימנים והקשרים. נזכרים בדברים אחרונים – מנסים למצוא משמעות וקשר בין מקרים.

האם יש משמעות לעובדה שבדיוק יממה לאחר שנולד לי בן – הלכת מן העולם – בלי להספיק לראותו?

האם יש משמעות לכך שקראתי לבני – עמית, וזאת לאחר התלבטות כה גדולה בין רשימת-שמות ארוכה ארוכה – משהו בפנים אמר שעמית זה השם המתאים, והיום, כשאני כותבת את הדברים, אני מוצאת את ההקשר. עמית פרושו – חבר.

האם יש משמעות לזה שהלכת עם בואו של ילד חדש לעולם? מה שמחזיר אותי לאהבה הגדולה ביותר שלך – ילדים. כאשר היית רואה ילד, מיד היו אורות עיניך ופיך מתמלא בצחוק גדול. מה לא היית מוכן לעשות בשביל ילד. ומה לא עשית למעני במשך כל תקופת ילדותי.

אני מנסה לזכור מאיפה זה התחיל, אך הזכרון לא נושא אותי למרחק כה גדול, ורק נותר לי להאמין לסיפורים שלך. אך זוכרת אני בברור את ארוחות הארבע בביתך; הטוסטים, החמאה, הריבה והגבינה הצהובה, והכייף הגדול, שרק אצל נורברט היה מותר: לקפוץ על הספה ולערוך מלחמת כריות. איך טיפסנו בסולם עד למרומי של האסס, משם ראינו את כל הנוף, וכמובן הטרקטור האדום – שמאחור בספסל מיוחד ישבנו, רוני ואני – דוהרים בשבילי הקיבוץ, אוספים את האשפה בעגלה מאחור ומשליכים למטה למזבלה.

אח"כ התחתנתי – הבאת ילדים משלך, ואני בגרתי. אך הקשר החזק נשאר לאורך כל השנים ואת האהבה הרבה שלך אלי העברת גם לילדי.

בשנים האחרונות חלקת את חייך בין קיבוץ עין החורש – אצל מרים – לבין קיבוץ כפר הנשיא, אך תמיד מצאת זמן לקפוץ לבקר: לשאול מה נשמע, לספר סיפורים, לשחק עם הילדים ולתקן את האופניים שלי ושל הבנים.

נורברט – אני אזכור אותך כבן אדם מלא חיים, בעל לב רחב ורצון לעזור. שבצניעות ובפשטות היה החשוב מכל – חבר!

הלך חבר.

מכתב לנורברט מאהרון ואילן - בניו

בעוד אנו שומעים את טיפות הגשם נופלות מחוץ לחלון של דירתנו בקולומבוס, אנו מבינים שלמעשה זו תהיה ההודעה האחרונה שנמסור לך דרך כתיבתנו.

רוב חיינו התקשרנו בצורת מכתב. לפעמים שמעת את מחשבותינו ורגשותינו בטלפון. בתור ילדים ייחלנו ובתור מבוגרים, רצינו שעם כל כוחותיו של אלוהים זה יהיה אחרת. תמיד רצינו ותמיד נרצה קשר יותר מוחשי איתך אבא. הו אבא, הכיף שהיה יכול להיות שלנו, לו יכולנו לדבר איתך על בסיס של קשר עיניים, היינו רואים את שפתיך החמות והרכות, נעות עם שמיעת קול מפיך. היום אנחנו כל כך רוצים שעיינינו יראו את עיניך ומייחלים שידינו יגעו בך. אלוהים לקח אותך מוקדם מדי.

היית רוצה מכתב אחרון כל כך עצוב מאיתנו? ודאי שלא.

ולכן, כילדיך, נחזיק חזק בזכרונות של איזה איש מאושר היית וודאי עדיין נשארת, איפה שלא תהיה. לא, אין אנו זוכרים בדיוק את מגע ידיך, אך אנו זוכרים כמה אהבת ילדים במיוחד את שלך. אנו זוכרים כמו אתמול כמה אהבת לנסוע לנתניה, תל-אביב או חיפה עם הבנים שלך. במעבר מילדים לבוגרים, הבנו שיש יותר מהמגע הפיזי, אם כי בכל זאת, רצינו שייגיע יום שתיגע בנכדים - אך הם יכירו אותך בנפש אך לא בגוף, והיתה לך נפש. היה לך טירוף, היה לך אותנו. כן אבא, אלה בניך, שעכשיו הם גברים מבוגרים, שאומרים לך זאת. אהבנו אותך מאד, ולא נשכח זאת, לכן נבקש גם ממך לא לשכוח. אנו אוהבים אותך אבא.

לא קל להתרגל שכבר לא תהיה דפיקה חזקה בדלת וצעקה מבחוץ
"אפשר להכנס?" כבר לא נשמע את הקול הזה בכלל במשק!!

אבל עוד יותר קשה לי להזכר בתחילת שנות ה-50 ואני הלולנית בלול הביצים
שהיה לנו. תנאי עבודה היו קשים ומצב כוח אדם לא היה טוב. בלול כמעט
הגיעו מים עד נפש ולא יכולתי להתגבר לבדי על העבודה, שאז כללה גם הכנת
תערובת.

והפתרון הגיע! - בשנת '53 הגיע עולה חדש. בחור צעיר וחזק. ישר מצרפת.
מרכז המשק הציע לי את העולה החדש לעבודה בלול, והסכמתי לנסות.
למחרת בשש בבוקר התייצב הבחור לעבודה והמילה הראשונה שיצאה מפיו
היתה "בונז'ור". חשכו עיני - כיצד אדבר איתו במלים הספורות הבודדות שלי
בצרפתית? כמה זמן יקח עד שיבין עברית?

עבדנו בוקר שלם. איכשהו הסתדרנו בסימנים, במילים פשוטות ובידים, עד
לשעת הצהריים, ובדרך לחדר-האוכל שאלתיו איך השם "נורברט" מגיע
לצרפת. אז סיפר לי כי נולד בברלין, וכי מבין ומדבר גרמנית - מתח אותי
בוקר שלם ובדק את הצרפתית שלי!! בהמשך אמר לי שנהנה מהעבודה וכי
הוא רוצה להמשיך לעבוד בלול. כך עשה מספר שנים, גם אחרי שאני הפסקתי
לעבוד שם.

עברנו תקופה ארוכה ביחד. נורברט התחיל להבין ולדבר עברית ויחד עם זה
התחיל להיות בן-בית אצלנו ונעשה חלק ממשפחתנו.

כפי שכולנו יודעים היום, נורברט גם אז עבד קשה וטוב. כשנמיות פקדו את
הלולים, נורברט הביא רובה ורדף אחריהם. סחב את השקים, ערבב תערובת,
ובזמן המשלוחים לשוק סחב כלובים כבדים. ובכלל מה לא עשה!! אפילו איבד
שעונים והרג נחשים. מאוחר יותר, בשנות ה-70 וה-80, נורברט דיבר על
החביתות שבישל בלול. והזכיר לי את התעלולים שהוא ואברהם (בחור
מהנח"ל) עוללו בלול. ניתן להזכר בהרבה סיפורים על נורברט. אחרי הלול
הוא עבד במקומות אחרים במשק. אך הלול נשאר בזכרונו כאהבה ראשונה.
מקום עבודה ראשון בארץ חדשה.

הוא יחסר לכולנו! יהי זכרו ברוך.

השקט זועק: "נורברט לא פה."

הוא כבר לא יחזור.

אני לא שומעת את הצחוק,

לא שומעת שאתה מגיע.

למרות בעיות הרגל, תמיד היית שמח.

הרבית לדבר על הבנים

שהיית כל כך גאה בהם.

וחיכית לנסוע שוב למרים.

לא ידעת איך להיות ביחד

בלי כל הנסיעות,

והחזקת מעמד הרבה שנים.

והזהרת אותי:

יבוא יום שצריכים להחליט

איך למנוע כל הנסיעות.

בזמן האחרון נענית לבקשתה של הלין

ועזרת לי בדברים שונים.

עכשיו מסגרת סוכתי תעמוד איתן לתמיד,

כי התעקשת לסדר אותה לשנים הבאות.

אבל אמרת שתחזור במוצאי שבת –

ואני 'רואה' אותך באופנים,

אני 'שומעת' את הצחוק

ואתה לא מופיע.

נורברט, כואב הלב – אבל עשית בחכמה.

אם כבר.... אז מהר ובשקט.

נורברט, אזכור אותך תמיד.

לב טוב – לא מתלונן,

והיית מאושר שלא נשארתי 'חיד'.

השארתי למרים זכרונות טובים לתמיד.

שלושים לנוברט

נוברט - שם שאומר הכל למי שהכיר אותו. אנחנו שוב עדים לאותם מקרים, שברגע שאתה אומר שם של האיש, כבר לא צריך להוסיף עוד פרטים אודותיו. כזה היה נוברט בחייו.

לפעמים נדמה לי שהכרתי את נוברט לפני שהגעתי לכפר הנשיא. כל נהג משאית שידע שיש לי קשר לכפר הנשיא, סיפר לי על נוברט: למשל אותו נהג משאית שפגשתי במילואים לפני שמונה שנים, וסיפר לי על איך שנוברט סירב לפרוק את המשאית שלו בלילה - אבל סידר לו אוכל ומיטה עד הבוקר! כזה גם אני הכרתי את נוברט. רגזו, צעקו ונודניק גדול, אבל מצד שני טוב-לב, עובד חרוץ ומלא צחוק, ונכון לעזור לבריות בכל עת שידרש.

לי, כנקלט בקיבוץ, נדמה היה שמפעל הבונים נולד עם נוברט, או שקודם קנו מלגזה לנוברט ואחר כך הקימו את מפעל הבונים. כי אין תינוק בכפר הנשיא שלא ידע שהמלגזה שייכת לנוברט.

כזאת נאמנות לכלי עבודה לא ראיתי אצל הרבה אנשים. מה נוברט לא עשה עם המלגזה, והיא מצידה החזירה לו אהבה. למרות המכות, הצעקות והקללות שקיבלה ממנו, היה גם הקטע של הטיפול המסור - מוסך בזמן החלפת שמנים וכו'. כשהגעתי למפעל היה לנוברט בפר, אשר באמצעותו אפשר היה לאתר אותו, אבל מהר מאוד הבנתי שיותר קל ללכת ולמצא אותו לפי רעש המלגזה, או הצעקות שלו, או הפגיעות במבנים בשעת נסיעה.

רבים מעובדי המפעל אהבו את נוברט, התלוצצו איתו - ועל חשבונו.

פעם החלפתי את נוברט על המלגזה, וחבר מסויים בא וביקש ממני להזיז משהו. עליתי על המלגזה והנעתי אותה, והחבר המופתע, עם חיוך על הפנים, אמר שלא ידע שאפשר להניע את המלגזה מבלי לצעוק עליה...

לנוברט, כמו לכולנו, היו צדדים יפים ופחות יפים, אבל אם שמים על כף המאזניים את הכל יחד, הצד היפה יעלה במשקלו על הצד הלא יפה.

כשנכנסתי לעבוד במקום יצחק עדר, נוברט היה לקראת סיום תפקידו, ובמעט הזמן שעבדנו יחד עד לפרישה, הרגשנו אחד אצל השני מין תחושה, שיכולנו לעבוד יחד עוד הרבה שנים. נוברט לא הפסיק לבוא ולהתעניין בנעשה אצלי, ואפילו תכנן לחזור ולעבוד אתי על המלגזה החדשה שקנינו.

חודשיים לפני הקניה הוא נדנד לי לנסוע לכל מיני מפעלים, ולראות מלגזות ולא הרפה ממני עד שקניתי מלגזה.

את הידיעה על מותו של נורברט קיבלתי בבקר, בזמן שהותי בשרות מילואים,
זזה נפל עלי כרעם ביום בהיר.

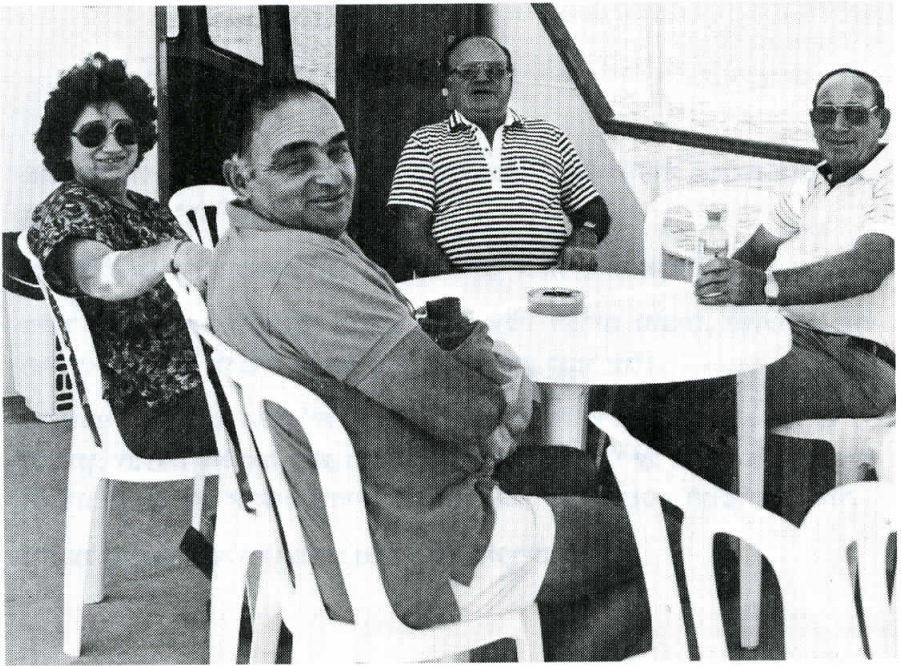
אדם שלא עשה רע לאיש, נופל פתאום ומת. איזה עולם אכזר.

בדרך כלל, לאחר שמישהו מת, אומרים עליו דברים טובים, ושוכחים את
הרעים אבל אצל נורברט באמת שאין לי דבר רע לומר עליו.

כל שאני יכול לומר ולהעלות על הכתב הוא, שחבל לי עליך. חבל לי על מרים
חברתך, ובעצם לא היה ספק מי האשה בחייך. חבל לי על בניך וכל הסובבים
והקרובים לך. הם יודעים שהיית להם אב וחבר לחיים מסוג המשובח ביותר.

נוח על משכבך בשלום ואנחנו נשמור על היקרים לך.

שלך,

נורברט עבד במפעל יותר משני עשורים, ובכל התקופה הזאת הפעיל את המלגזה ועזר במחסן המשלוחים. קשה היה לתאר את המפעל ללא נורברט. כאשר יצא לפני כשנה – חסרה לנו דמותו הדינמית כל כך, וקשה יותר להאמין שכך לפתע הלך, ולא נראה אותו במפעל, יורד לברר מה נשמע.

(נורברט יצא בגלל בעיה של בריאות ולא מתוך רצון. הוא אהב את המלגזה ואת העבודה עם יצחק, ומאוחר, כששבי נכנס למחסן, ניסה לעזור ככל יכולתו.)

מיכאל כהן, שניהל בעבר את המפעל, סיפר לי לפני כמה ימים שנורברט תמיד קרא לו "מיסייה דירקטור" ואילו מייקל קרא לנורברט "מיסייה לדירקטור לטרפיק", ואכן עובדה היא שנורברט ללא רשיון לרכב, לטרקטור או למלגזה, שלט בכלי ובכבישי המפעל באופן מוחלט, וכל רכב שנכנס היה צריך להזהר. את מספר הטלפון של נורברט הכירו כל הנהגים. הם היו מגיעים בכל שעה, מטלפנים, ותוך שתי דקות נורברט הופיע ופירק את הסחורה. הם, הנהגים, אהבו אותו, כפי שאנחנו, החברים והעובדים מבחוץ, אהבנו אותו, ואת התנהגותו המיוחדת. (קצת צעקות והרבה טוב לב.)

נורברט אהב ילדים באופן מיוחד, ובשבתות, כאשר ירד למפעל, היה מושיב אותם על המלגזה. הוא שמח שיכול היה לתת להם משהו שהם אוהבים – נהיגה! והם מצידם העריצו אותו, כי הוא הנהג של המלגזה, איזה כבוד. הוא קרן מאושר.

נורברט היה שותף מלא לפיתוח המפעל וצמיחתו. כמעט אין מכונה או חומר גלם, שלא הוסעו בעזרתו, והוא הכיר כל פינה במפעל, כך שתמיד ידע איפה הדברים מונחים. העבודה שהשקיע היתה רבה, ואני חייב לציין שרק כאשר סיים, הבנתי כמה עבודה יש למלגזן.

עבר חודש מאז שנורברט נלקח מאיתנו, וטרם הסתגלנו למחשבה שיותר לא יהיה בתוכנו, בכל חיוניותו, ברוחו השמחה ובנכונותו הקבועה לעזור כמיטב יכולתו לזולת.

מאז בואו לקיבוץ נורברט נקלט במשפחתנו והיה כאחד מאיתנו. היה מעורב בנעשה וללא גינונים מיותרים, פשוט עשה מה שצריך היה לעשות, בדרכו המיוחדת, ללא חשבון של כדאיות או טובה או תמורה.

אהבנו אותו, כי היה אדם שחי את אמיתותו בכל רגע, בפשטות, בחברות אמיתית ובנפש חפצה, וכך עשה בכל עבודותיו – בלול בימיו הראשונים בקיבוץ, בכרם, במטע, בתברואה ובמפעל 'הבונים'. שמחנו בשמחותיו, וכאבנו את הקשיים – עם ההפרדות מן הבנים בחו"ל, ואחר כך את השנים היפות בהן בנה קשר מיוחד ומצא אושר עם מרים ומשפחתה.

מוקדם מוקדם מדי נורברט נלקח מאיתנו, אחרי שסבל מבריאות לקויה, שגם עליה ניסה בכל כוחותיו להתגבר. אשרינו, שהיתה לנו הזכות להיות חברים שלו.

זכרוננו ילווה אותנו תמיד.

למרים והמשפחה.

כואבים איתכם את מותו הפתאומי של נורברט ז"ל.
מרים, מחזקים את ידיך בדרך הצער והכאב שאת עוברת.
איתכם באבלכם,

אודן ויונה פרלסון/מלר.

אוקטובר - 93

מתוך סקירת השבוע בעלוו כפר הנשיא

אי-אפשר שלא להזכיר את מותו הפתאומי של נורברט כאשר מדברים על השבוע שעבר עלינו.

ואי-אפשר לשכוח את החיוך הרחב שנמצא קבוע על פניו. נדמה לי שנורברט הוא מאלה שתמיד יישארו חיים בזכרונו, גם אם הוא איננו כאן איתנו.

אזכרות

היה החג. שולחן ערוך, גמענו
וברכנו. והלא ידענו.

כי יש אשר מסב באחרונה.
ולא נשאנו
פנים איש אל רעהו. השמענו

צלצל גורל גוזר? החג חוזר
ושוב היין. שחיינו והגענו.

רק לא כולנו. לעולם
לא עוד כולנו.

עמידה הגני

